

LÉON ANCIAUX

Léon Anciaux, een van de meest trouwe leden van de Marine Academie, heeft ons verlaten op 10 juni 1972, na een langdurige ziekte.

Wij zullen hem niet meer zien, deze man, wiens gehele leven getekend werd door plichtsbefef, kennisdrang en de wil de opgedane kennis te delen met zijn toehoorders.

Wij zullen hem niet meer zien, deze man, wiens fijne glimlach slechts de bestendige behoefte tot dienen kon verbergen.

Wij zullen hem indachtig blijven omdat het onmogelijk is een zo uitnemend hoffelijk man te vergeten. De sectievergaderingen van de Academie worden met belangstelling en baat gevolgd omdat mannen met zijn hoedanigheden elkaar daar ontmoeten en omdat hun tussenkomsten steeds gekenmerkt worden door gevatheid van het beste gehalte.

* * *

Léon Anciaux werd geboren op 7 juli 1893.

In 1911 treedt hij in het Belgisch leger. Dit is het begin van een loopbaan die hem zou voeren naar de graad van Infanteriemajoor van het Belgisch leger en van Ere-Luitenant-Kolonel van de Landmacht van Belgisch Kongo.

Tijdens de eerste wereldoorlog neemt hij deel aan de verdediging van Luik, aan de terugtocht naar de Gete, aan de slag om Aarschot en aan de terugtocht op Antwerpen.

Gecommissioneerd als toegevoegd infanterie-officier op 28 augustus 1914 neemt hij deel aan de drie uitvallen van Antwerpen en meer bepaald aan de bloedige slag van Haacht op 12 september 1914, daarna aan de laatste gevechten aan de Nete op 6 oktober 1914.

Hij neemt deel aan de slag aan de IJzer. Wanneer zijn overste, Kapitein D'Affnay zwaar wordt gewond, neemt hij op 23 oktober 1914 het bevel over zijn compagnie en voert ze aan in de slag.

Bij koninklijk besluit van 6 december 1914 wordt hij bevorderd tot Ridder in de Leopoldsorde met toekenning van het Oorlogskruis „om zijn heldhaftig gedrag als compagnie-commandant in de slag van

LÉON ANCIAUX

Léon Anciaux, un des membres les plus assidus de l'Académie de Marine, nous a quittés le 10 juin 1972 après une longue maladie.

Nous ne verrons plus cet homme dont la vie entière avait été marquée du sens du devoir, de la volonté de connaître et de partager avec ceux qui l'écoutaient les connaissances qu'il avait acquises.

Nous ne verrons plus cet homme dont le sourire si fin cachait mal un désir constant de servir.

Nous nous souviendrons de lui parcequ'il est impossible d'oublier un homme d'une si grande courtoisie. Les réunions de section à l'Académie sont suivies avec intérêt et profit parceque des hommes de sa qualité s'y retrouvent et que leurs interventions sont toujours marquées du meilleur esprit d'à propos.

* * *

Léon Anciaux naquit le 7 juillet 1893.

En 1911, il entre à l'armée belge et c'est le début d'une carrière qui devait l'amener aux grades de Major d'infanterie de l'armée belge et de Lieutenant Colonel honoraire de la Force Publique du Congo Belge.

La grande guerre le voit prendre part à la défense de Liège, à la retraite vers la Gette, au combat d'Aerschot et à la retraite sur Anvers.

Commisionné en qualité d'officier auxiliaire d'infanterie en date du 28 août 1914, il participe aux trois sorties d'Anvers et notamment à la sanglante journée de Haacht le 12 septembre 1914, puis aux ultimes combats sur la Nethe le 6 octobre 1914.

Il participe à la bataille de l'Yser et son chef, le Capitaine D'Affnay ayant été grièvement blessé il prend le 23 octobre 1914 le commandement de sa compagnie et conduit celle-ci à la bataille.

Par Arrêté Royal du 6 décembre 1914 il est promu chevalier de l'ordre de Léopold, avec attribution de la Croix de Guerre « pour sa conduite héroïque comme commandant de compagnie au combat de St. Georges, les 23 et 24 octobre, pendant lequel il est resté à son poste malgré les pertes considérables que sa troupe éprouvait. »

St-Joris op 23 en 24 oktober, gedurende dewelke hij op zijn post bleef, ondanks de aanzienlijke verliezen aan manschappen."

In februari 1916 wordt Léon Anciaux uitverkozen om naar Afrika te vertrekken teneinde daar deel te nemen aan een offensief in Duits Oost-Afrika.

Hij neemt deel aan de veldslag van Tabora en wordt bevorderd tot Ridder in de Koninklijke Orde van de Leeuw op 16 juli 1917 met een bijzonder eervolle vermelding die zijn vastberadenheid onderstreept.

Een nieuwe vermelding op het einde van de krijgsverrichtingen zou herinneren aan zijn „waardevolle militaire eigenschappen gedurende de veldtocht van 1917 en in het bijzonder de betoonde moed bij de slag van Shingengena”.

Voor dit wapenfeit ontvangt Luitenant Anciaux het *Military Cross*.

Op 25 maart 1918 wordt Léon Anciaux Kapitein bij het leger van het moederland en midden juni 1918 wordt hij aangesteld tot bevelhebber van het Xde bataljon.

Teruggekeerd in België maakt hij de Militaire School door en neemt vervolgens rang in het 14de Linierement als Commandant van de 7de compagnie.

In 1925 verzoekt hij om weer naar Kongo te vertrekken en wordt hij benoemd tot kapitein-commandant van de Koloniale Landmacht en adjudant-majoor van de groepering Kongo-Kasai.

Einde 1927 voert hij het bevel over het bataljon van Boma, toen nog de hoofdstad.

Als gevolg van een vermindering van de legereffectieven wordt Léon Anciaux maatschappijdirecteur, heel gauw daarna – in 1932 – secretaris en uiteindelijk secretaris-generaal van het Instituut voor Tropische Geneeskunde te Antwerpen.

Hij wordt er benoemd tot Lector en door zijn eigenschappen als pedagoog zouden hem de cursussen in de cartografie en in de economische aardrijkskunde van Afrika worden toevertrouwd aan de Koloniale Hogeschool (later het Hoger Instituut voor Overzeese Gebieden).

Door zijn activiteiten tijdens de tweede wereldoorlog wordt hem – evenals aan Mevrouw Léon Anciaux – de hoedanigheid van *Gewapend Weerstander* toegekend.

Voorzitter van de „Royal Club Africain d'Anvers”, Voorzitter van de Antwerpse afdeling van de Verbroedering van het 14de Linierement, Voorzitter-stichter van de Antwerpse afdeling van de Veteranen van Belgisch Congo, Raadslid van het Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap van Antwerpen : de activiteiten van Léon Anciaux zijn

En février 1916 Léon Anciaux est choisi pour partir en Afrique aux fins d'y prendre part à une campagne offensive dans l'Est-Africain Allemand.

Il prend part à la Campagne de Tabora et est promu chevalier de l'ordre Royal du Lion le 16 juillet 1917 avec une citation particulièrement élogieuse soulignant son esprit décidé.

Une nouvelle citation devait rappeler au terme des opérations ses « belles qualités militaires habituelles durant la campagne 1917 et spécialement le courage déployé pendant le combat de Shingengena ».

Pour ce fait d'armes le Lieutenant Anciaux se voit attribuer la *Military Cross*.

Le 25 mars 1918 Léon Anciaux devient Capitaine l'armée métropolitaine et à la mi-juin 1918 il est désigné pour commander le XIème bataillon.

Revenu en Belgique, il passe par l'Ecole Militaire et prend ensuite sa place au 14ème de Ligne en tant que commandant de la 7ième compagnie.

En 1925 il demande à repartir au Congo et est nommé capitaine commandant de la Force Publique et adjudant-major du groupement du Congo Kasai.

Fin 1927 il commande le bataillon de Boma, qui est alors encore la capitale.

A la suite d'une diminution des effectifs de l'armée, Léon Anciaux devient directeur de société, puis très rapidement – en 1932 – secrétaire et enfin secrétaire-général de l'Institut de Médecine Tropicale d'Anvers.

Il y est nommé Maître de conférences et ses qualités de pédagogue devaient lui voir conférer les cours de cartographie et de géographie économique d'Afrique à l'Université Coloniale (plus tard l'Institut Universitaire des Territoires d'Outre-mer).

Ses activités durant la dernière guerre devaient lui valoir – ainsi d'ailleurs qu'à Madame Léon Anciaux – la qualité de *Résistant armé*.

Président du Royal Club Africain d'Anvers, Président de la section d'Anvers de la Fraternelle du 14ième de Ligne, Président fondateur de la section d'Anvers des Vétérans du Congo Belge, membre du Conseil de la Société Royale de Géographie d'Anvers, les activités de Léon Anciaux sont innombrables et nous aimerions indiquer ici les principales distinctions honorifiques qui lui furent décernées :

Commandeur de l'Ordre Royal du Lion, avec palmes,
Commandeur de l'Ordre de la Couronne, avec glaives,
Commandeur de l'Ordre de Léopold II, avec glaives,
Officier de l'Ordre de Léopold, avec palmes et glaives,

ontelbaar en we houden er aan hieronder de voornaamste eervolle onderscheidingen op te sommen die hem werden toegekend :
Commandeur in de Koninklijke Orde van de Leeuw, met palmen.
Commandeur in de Kroonorde, met zwaarden,
Commandeur in de Orde van Leopold II, met zwaarden,
Officier in de Leopoldsorde, met palmen en zwaarden,
Ridder in het Légion d'Honneur ; het Military Cross, het Oorlogskruis met 5 palmen, het IJzerkruis, de Medalje der veldtochten van Afrika.

Behalve zijn bijdragen, verschenen in de Mededelingen van de Marine Academie, dient nog een omvangrijk wetenschappelijk oeuvre te worden vermeld, inzonderheid : „Ekondja ou la vie d'une tribu nègre en Afrique belge”,

„Oh ! Ces noms prestigieux de Tabora et Mahenge”

„La participation des belges à l'œuvre coloniale des hollandais”

„Le Lingala Véhiculaire”

„Le drame du Congo”.

Léon Anciaux heeft ons verlaten nadat hij aan hen die hem omringden, luisterrijke lessen in moed en vaderlandsliefde heeft gegeven.

De Marine Academie heeft een van haar meest hoogstaande leden verloren.

L. T.

Chevalier de la Légion d'Honneur, Military Cross,
Croix de guerre - 5 palmes -, Croix de l'Yser,
Médaille des campagnes d'Afrique.

En dehors de ces contributions parues dans les Annales de l'Académie de Marine, il faut citer une abondante œuvre scientifique et notamment :
« Ekondja ou la vie d'une tribu nègre en Afrique belge »
« Oh ! Ces noms prestigieux de Tabora et Mahenge »
« La participation des belges à l'œuvre coloniale des hollandais »
« Le Lingala Véhiculaire »
« Le drame du Congo ».

Léon Anciaux nous a quittés après avoir donné à ceux qui l'entouraient de magnifiques leçons de patriotisme et de courage.
L'Académie de Marine a perdu un de ses membres les plus éminents.

L. T.